

Enforcement as a special form of management consists of a set of legal requirements, permits, enforcement acts that are aimed at exercising management through individual decisions, registration of decisions and the organization of implementation of relevant decisions. Thus, the regularization of legal relations is achieved not only through the automatic effect of legal rules, but also through the adoption of acts of enforcement.

Summarizing all of the above, it should be noted that enforcement activities can take place both at the public-governmental level and at the private-legal level. That is, the subjects of the state-level government are: competent state bodies, their officials, as well as authorized by law local self-government bodies, public associations and their officials. The activities of such entities are aimed at establishing mechanisms, rights of guarantees and obligations by which citizens can exercise their rights provided by the Constitution of Ukraine.

In terms of the private-law level of enforcement, it is derived from the previous one. The subject of this level is the employer or its authorized body or person empowered to issue ordinance, local level and employee.

Keywords: implementation of norms of law, law enforcement, forms of law enforcement, law enforcement activities.

Спосіб Д.П.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЛІДЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ ОУН

УДК 340.11 <https://doi.org/10.15330/apiclu.50.158-169>

Постановка проблеми. Вивчення діяльності ОУН та її складових структур завжди було об'єктом жвавих дискусій дослідників. Першочергово причиною цього, на нашу думку, є надмірна заполітизованість проблеми, що відштовхує науковців від пошуку істини. Надмірна політизація спричинилася до того, що діяльність націоналістичного руху напередодні, під час та після Другої світової війни, стала об'єктом наукових пошуків істориків. Натомість поза увагою вчених залишилися правові аспекти проблеми, які є важливими та об'ємними за своїм змістом. По-перше, у червні 1941 р. мав місце один із кількох етапів формування української держави у ХХ ст. (Суверенна Соборна Українська Держава). По-друге, за короткий час було сформовано дієву систему державних органів влади, домінуючими серед яких були силові (правові підстави їх організації, діяльності, реалізації каральної

функції не вивчалися). По-третє, умови війни мали своїм наслідком застосування надзвичайного законодавства, яке реалізовувалося в системі судочинства, розвідки і контррозвідки та мало наслідком порушення прав людини (застосування смертної кари, як найвищої міри покарання було закономірним і найпоширенішим). По-четверте, цікавим видається досвід практичної роботи Служби безпеки ОУН, яка орієнтувалася на радянські та німецькі спецслужби і налагодила чіткий механізм виявлення, фіксації порушення, роботи із затриманими, а також судочинства і системи покарань порушників.

Виходячи із вищезазначеного, наукова актуальність нашого дослідження обумовлюється потребою визначення слідчої функції Служби безпеки ОУН, яка стала основною для інституції, що мала відповідати за безпекову політику націоналістичного підпілля та відновленої Суверенної Соборної Української Держави.

Аналіз останніх досліджень. В українській правовій науці особливий інтерес викликають питання судочинства, розвитку кримінального законодавства та національної практики організації правоохоронних інституцій. У цьому плані вартими уваги є дослідження О. Бирковича [1], Д. Веденєєва [2], В. Єфіменко [8], С. Мудрика-Мечника [10], І. Патриляка [11], В. Питльованої [12] та інших.

Проблемі відновлення державності 31 червня 1941 р. уваги практично не приділяється. Це обумовлюється короткочасністю цього акта та неоднозначністю подій, що його супроводжували – розкол в націоналістичному русі, співпраця з гітлерівською Німеччиною та ін. Вагомий вплив на інтерес дослідників має і регіональний характер проблеми. При цьому не береться до уваги факт того, що ідеологи та автори Акта відновлення Української держави, мали на меті відновлення незалежності усіх етнічних українських земель, тобто відновлення соборності. Ще менше уваги звертається на роботу окремих інституцій, які існували в той час, зокрема Служби безпеки ОУН.

Методологічною основою нашого дослідження стали праці а також опубліковані та неопубліковані архівні матеріали.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є визначення правових підстав організації Служби безпеки ОУН та здійснення нею слідчої функції.

Виклад основного матеріалу. Активізація концепції відновлення Української держави напередодні Другої світової війни була закономірною, оскільки «українське питання» було в центрі європейської уваги ще з початку ХХ ст. Активізація національного руху, який в умовах відсутності держави радикалізувався, мало своїм наслідком пошук союзників, які могли допомогти позбутися радянської та польської влади. Окупація Галичини у вересні 1939 р. Червоною армією, означала, що основним антагоністом для можливого відновлення незалежної України є СРСР. Останній також чітко усвідомлював небезпеку від діяльності Організації Українських Націоналістів (ОУН), а тому вживав різноманітних оперативних заходів для її послаблення. У травні 1938 р. Радянські спецслужби здійснили вдалий замах на лідера ОУН Є.Коновальця, що вплинуло на вектор розвитку українського націоналістичного підпілля, а також мало наслідком створення Служби Безпеки – спеціального органу, який мав займатися розвідувальною. Контррозвідувальною діяльністю, а також захистом керівного складу ОУН.

Впродовж наступних років, функції та обов'язки СБ ОУН розширилися, і окрім безпекової, значна увага приділялася правоохоронній, судовій та ідеологічній діяльності.

Згідно внутрішньої процедури організації діяльності СБ ОУН, слідча діяльність вважалася другою після розвідувальної, компонентою контррозвідувального захисту. Слідчі дії були необхідні для виявлення та аналізу діяльності агентури противника, перевірки лояльності учасників підпілля, збору компрометуючого матеріалу на членів радянської адміністрації, вивчення інформації про розмір особового складу противника, його розташування [2, с. 202]. Для реалізації цього завдання, при усіх референтурах СБ ОУН формувалися спеціальні слідчі органи [11]. При Центральному проводі існувала окрема слідча інституція, що вивчала обставини загибелі лідерів націоналістичного підпілля чи причини невдалих розвідувальних і диверсійних акцій [5, арк. 127]. Ви-

вчення причин оперативних провалів обумовлювалося загостренням протистояння з радянськими органами НКВС та створення останніми спеціальних агентів, що проникали в лави націоналістичного підпілля або компрометували своїми діями ОУН перед мирним населенням. До таких осіб потрібно було вживати заходи із виявлення, знешкодження або перевербовки ворога.

В одній із інструкцій для волинської референтури СБ ОУН «Боротьба з сексотством і провокацією» вказувалося на необхідності цілеспрямованої протидії агентурі НКВС-НКДБ. Чітко визначалося два домінуючі напрямки роботи – попередження та зрив акцій радянських спецслужб; проведення власної ідеологічної роботи з метою піднесення революційних настроїв серед населення [2, с. 202]. Неоднозначною нормою інструкції була вказівка про необхідність жорсткого покарання сексотів (осіб, що повідомляли радянським спецслужбам про стан справ в українському націоналістичному підпіллі), а також для скорочення соціальної бази вербовки органами НКВС місцевих жителів [2, с. 202]. Можна припустити, що СБ ОУН була обізнана із настроями місцевого населення, особливо тих, хто був схильний до співпраці з більшовиками. Обмеження соціальної бази, в цьому плані можна було досягнути тільки шляхом терору та вбивства. З іншого боку, такі заходи свідчать про обізнаність української спецслужби в специфіці роботи органів НКВС-НКВД.

В іншій інструкції «Як розкрити агентуру через слідство» вказувалося на потребі формування розгалуженої мережі розвідувально-диверсійних груп спрямованих проти роботи радянських спецслужб [4, арк. 33]. В цьому документі наводився перелік основних типів радянських агентів. Яких необхідно було виявляти, за можливості перевербувати, або знешкоджувати: агент-зв'язковий, маршрутник, бойовик, утримувач конспіративної квартири, довірені особи [2, с. 203]. Для перевербування радянських агентів пропонувалося застосовувати компрометуючі матеріали, репресії, шантаж та інші заходи репресивного характеру [2, с. 203]. Ці підходи були не новими і повторювали рекомендації які надавалися співробітникам органів НКВС-НКДБ.

Відповідні дії пропонувалося також вчиняти по відношенню до представників органів місцевої адміністрації (після закінчення Другої світової війни – це були члени компартії чи комсомольці), а також стосовно членів інших націонал-патріотичних угруповано (насамперед мельниківців). З цією метою, в грудні 1944 р. видано «Повідомлення про агентурну роботу НКВД і НКДБ» в якій потенційними радянськими агентами визнавалися члени Компартії Західної України, довоєнний актив, особи прибулі з інших регіонів України, священники, усі хто лояльно висловлювався по відношенню до влади. Безпосередньою вказівкою для оперативників СБ ОУН було затримання радянських агентів живими. Про це йшлося в окремому документі виданому 1944 р. «НКГБ і НКВД» [2, с. 203-204].

У згаданому документі, а також інструкції «Що повинен знати співробітник СБ у боротьбі з агентурою», наводилися процедурні аспекти здійснення слідчих дій під час допиту радянських агентів. Обов'язковою вимогою було дізнання місця дислокації військових частин, їх командного складу, розташування і планів призову військкоматів та інших стратегічних військових об'єктів, в тому числі й тих, які будувалися.

Загалом виокремлювалося три основні блоки питань до затриманих осіб: обставини і способи вербовки; вивчення способів і методів зв'язку між агентом і оперативним працівником; з'ясування обсягу виконаної роботи. Вивчення обставин і способів вербовки дозволяло вивчити специфіку оперативної роботи радянських спецслужб і вжити превентивних заходів з недопущення потенційних кандидатів до контактування з оперативниками НКВС-НКДБ. Вивчення способу комунікації окрім практичних наслідків з ліквідації агентурної мережі, дозволяло також ввести в оперативний склад противника власного агента з метою здійснення розвідки. Обсяг виконаної роботи був фактором, що впливав на визначення ступеня провини підслідного. Це було позитивним моментом, оскільки радянські спецслужби вербували жителів західноукраїнських земель завдяки шантажу та залякуванню, а останні, виконуючи агентурне завдання вдавалися до фальсифікації та спотворення зібраної інформації. З іншого боку, це дозволяло

здійснити чіткий поділ затриманих на свідків та порушників, та визначити міру покарання останніх.

Кінцевою метою таких заходів було визначення не тільки сил і розташування противника, й рівень обізнаності радянських спецслужб про націоналістичне підпілля. Це дозволяло вдосконалити внутрішню систему безпеки, а також підготувати розвідників для їх проникнення в систему органів НКВС-НКДБ.

Прикладів таких допитів є чимало. Так, у жовтні 1943 р. на Рівненщині, під Здолбуновом були затримані кілька радянських червоноармійців, які втекли з німецького полону під час етапування. Оскільки затримані були військовими пілотами, їх розпитували про тактико-технічні особливості літаків. СБ ОУН намагалася завербувати полонених до співпраці, але через відмову червоноармійці були розстріляні. Іншим прикладом, є допит затриманих 8 квітня 1944 р. на Тернопільщині 15 червоноармійців. Останні надали відомості про систему організації радянських військових з'єднань на рівні рота – батальйон [7, арк. 73-76].

Практика слідчої діяльності призвела до виокремлення двох специфічних типів допиту: з «головою» (застосування переконання, логічних прийомів); з «рукою» (силовий допит із застосуванням фізичного примусу, тортур) [2, с. 205]. Окрім того, рекомендувалося здійснювати затримання ворожих розвідників з особливою обережністю та конспіративно, що дозволить отримати на допиті більш достовірні відомості. У інструкції «Слідство і допит», вказувалися рекомендації для слідчого, який був зобов'язаний проінструктувати членів спецпідрозділу СБ ОУН про процедуру здійснення арешту. Акцент робився на процедурі затримання власного агента, що перебував у підпіллі. Останній не повинен був знати про хід спецоперації та арешт радянських агентів, його повідомляли про переведення до іншого підпільного осередку чи направлення на курси. Причиною цього була необхідність перевірки добросовісності виконання завдань розвідника та можливого переходу на бік ворога.

У процедурі допиту чітко прослідковувалося три складові, які передбачали логічні дії слідчого для отримання показів підозрюваного:

- коли підозрюваний сам дає свідчення, а слідчий фіксує їх. У такому випадку не застосовуються жодні методи примусу;

- у випадку відмови від надання свідчень, до підозрюваного застосовуються методи фізичного примусу;

- у випадку відмови від надання свідчень, до підозрюваного застосовують методи фізичного та морального примусу [6].

В інструкції чітко вказувалося, що останній метод, що передбачав застосування фізичного та морального тиску, не використовується у слідчих діях СБ ОУН, але слідчі повинні володіти його методикою, з огляду на те, що це найпоширеніший спосіб дізнання радянських органів НКВС-НКДБ і застосовується до представників українського націоналістичного підпілля.

Натомість, найефективнішим способом допиту вважався перший спосіб, коли піддослідний добровільно подавав свідчення, а завдання слідчого полягало у вмілому співставленні наведених відомостей і фактів, встановлення їх логічного взаємозв'язку і задавання питань, що дозволять отримати потрібну інформацію [6]. Те, що такий метод був найпоширеніший свідчать численні протоколи допитів, які велися слідчими СБ ОУН. Для прикладу, під час допиту І. Мигоцького, жителя с. Кривичі (Золочівський район), підозрюваний розповів детальні відомості про те, що після закінчення школи у 1942 р. був вивезений до Німеччини, а після повернення у 1945 р. був завербований органами НКВС і зобов'язався вступити до однієї із боївок ОУН, з метою збору оперативної інформації [9, с. 36-37].

Важливою частиною процесу допиту була ідеологічна складова. В. Єфіменко вказує, що обов'язком слідчого СБ ОУН було встановлення рівня розуміння підозрюваним поняття «гідність» і «честь», а у випадку гіпертрофованого уявлення об'єкта слідства стосовно цих понять, мав довести тезу, що «ширий українець не може бути зрадником свого народу» [8].

Встановлювалися також вимоги до особи слідчого. Допит підозрюваного мав робити виключно слідчий, що раніше цікавився цією справою, збирав оперативні матеріали та інше. Це була закономірна норма, яка дозволяла досягнути результатів у процесі слідства. Окрім того, в інструкції наводилися окремі тактич-

ні прийоми, завдяки яким слідчий отримував від підозрюваного відомості про окремі епізоди його біографії чи можливих фактів співпраці з ворогом.

У випадку відмови підозрюваного давати свідчення, слідчий був зобов'язаний повідомити його про арешт та зобов'язати написати автобіографію, у якій необхідно було вказати якомога детальніші деталі з власного життя. Це дозволяло вивчити вірогідні мотиви вчинення правопорушення, або сам факт вчинення злочину. Процедура арешту також була багатоманітною. В інструкції «Слідство і допит» визначалося три типи арешту: «припадковий (випадковий – Д.С.) арешт», «наглий (без попереднього вивчення доказової бази – Д.С.) арешт» і «плановий» [6]. Різниця полягала у тому, що перший тип був свого роду ситуативним і передбачав повну конспірацію осіб, що вчиняли арешт. Другий і третій типи відрізнялися наявністю доказової бази і наперед проробленої оперативної роботи.

Цікавими видаються також вказівки до організації технік дізнання підозрюваного і оцінки отриманих відомостей. Найпоширенішими тактичними прийомами допиту були очна ставка, перехресний допит (проводився кількома слідчими); допит «конвеєром» [2, с. 207]. Запропонований слідчим СБ ОУН документ давав чіткі відомості й про застосування фізичного і морального тиску на підозрюваного: фізичне насильство, позбавлення сну, погрози близьким родичам та ін. Ці дії рекомендувалося не застосовувати, однак частими є відомості про те, що слідчі СБ ОУН застосовували в процесі дізнання радянських агентів фізичні тортури. Так, шеф референтури СБ ПЗУЗ Б.Козак часто застосовував такий метод як підвищування радянського агента за кінцівки і наносив удари по вразливих ділянках тіла [2, с. 207]. Іншим прикладом може слугувати річний звіт про роботу Калуського окружного проводу за 1945 р., в якому наводяться відомості, що у Самбірському повіті було вбито близько 600 селян, яких підозрювали у співпраці з радянською владою (доказом співпраці могло навіть бути спільне розпиття алкоголю з червоноармійцями). При цьому, слідчі нехтували будь-якою доказовою базою та арештовували усіх «на кого вкаже село» [3, арк. 271-272].

Мали місце і показові страти. Як правило підозрюваного висіли на шибениці із табличкою «Цей сексот має висіти три дні. Хто порушить це правило, того спіткає ця сама кара. Смерть донощикам» [2, с. 208]. Такі дії окремих референтур СБ ОУН можна пояснити кількома чинниками. По-перше, центральна управа не мала можливості і зрештою не контролювала районні управи та дії окремих слідчих на місцях. По-друге, в у мовах відвертого збройного протистояння з радянськими спецслужбами, рядові слідчі СБ ОУН діяли в умовах воєнного стану, а тому більшість рішень приймали на власний розсуд. По-третє, вагому роль відігравав психологічний фактор – бажання помститися шпигунам чи співробітникам НКВС-НКДБ за аналогічні тортури над членами націоналістичного підпілля.

Більше того, такі жорсткі способи дізнання застосовувалися не тільки до радянських агентів, а й до самих членів ОУН, які змушені були дотримуватися чітких правил внутрішньої організації. Навіть одружитися, рядовий член ОУН міг тільки після дозволу окружного провідника та відповідної перевірки його майбутньої дружини. Це було засобом дотримання конспірації та підтримки бойового духу. Будь-які дії, що були покликані послабити ОУН каралися фізично, в тому числі й смертю, а аморальні дії мали своїм наслідком виключення з лав організації.

Свідченням ефективної діяльності СБ ОУН, в тому числі й слідчої є факт того, що повоєнні роки, радянська розвідка в Німеччині, активно вивчала можливі факти співпраці безпекового органу ОУН з іноземними (європейськими та американськими) спецслужбами, оскільки вони не могли припустити такого високого рівня організаційної структури та набору тактичних прийомів ведення допиту підозрюваних [10, с. 42].

Висновки. Таким чином, потреба в протидії радянським спецслужбам, вимагала від проводу ОУН та Служби безпеки, формування цілісної системи виявлення радянських агентів та осіб, що на них працювали, проведення слідчих дій з ними та аналізу отриманої інформації. Для цього було визначено процедуру та особливості слідчої діяльності співробітників СБ ОУН. Вивчення оперативної інформації, кілька видів арешту та дізнання,

апарат спеціальних тактичних прийомів проведення допиту, все це було в арсеналі слідчих СБ ОУН та регламентувалося численними інструкціями та вказівками. Більшість з наведених інструкцій формувалися на основі радянських аналогів та змінювалися для того, щоб ефективно протистояти затриманим співробітникам НКВС-НКДБ.

Суттєвим недоліком слідчих дій СБ ОУН було декларативне ставлення до фізичних та моральних засобів примусу. Фізичні тортури стали закономірними, про що свідчать стенограми допитів підозрюваних, а більшість із подібних справ закінчувалися смертною карою.

1. Биркович О.І. Становлення судової системи влади в Україні (ІХ–Х ст.). Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України : Збірник наукових статей. Випуск 46. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2018. С. 3-15.
2. Веденєєв Д. В., Биструхін Г. С. Меч і тризуб. Розвідка і контррозвідка руху українських націоналістів та УПА. 1920-1945. К.: Генеза, 2006. 408 с.
3. ГДА СБУ. Ф. 11. Спр. 7443. Арк. 271-272.
4. ГДА СБУ. Ф. 13. Спр. 372. Т. 21. Арк. 30-35.
5. ГДА СБУ. Ф. 13. Спр. 372. Т. 54. Арк. 120-131.
6. ГДА СБУ. Ф. 13. Спр. 376. Т. 50. URL: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/11083/>.
7. ГДА СБУ. Ф. 13. Спр. 376. Т. 52. Арк. 72-84.
8. Єфіменко В. Тактика і методи роботи працівників спеціального підрозділу ОУН(Б). «З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ», 2000. № 2/4 (13/15). URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Yefymenko_Valerii/Taktyka_i_metody_roboty_pratsivnykiv_spetsialnoho_pidrozdilu_OUNB.pdf.
9. Золочівська округа ОУН: Документи і матеріали референтури СБ 1944-1951 / Ред. рада: Г. Папакін (співголова), П. Й. Потічний (співголова), Г. Боряк, В. Лозицький, Р. Пиріг, Ю. Шаповал, О. Удод, С. Кокін, М. Посівнич; Упоряд. М. Романюк. НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; Видавництво «Літопис УПА»; Галузевий державний архів СБУ; Служба безпеки України. Літопис УПА. Нова серія. Т. 23. Київ; Торонто, 2013. 1320 с.

10. Мудрик-Мечник С. Служба Безпеки Революційної ОУН у боротьбі з НКВД-НКГБ-МГБ-КГБ. Тернопіль: РВВ упр. по пресі, 1994. 123 с.
11. Патрисяк І. К. Служба безпеки ОУН. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Sluzhba_bezpeky.
12. Питльована В.П. Формування державно-правових інститутів у Галичині в складі Австрії (кінець XVIII – початок XIX ст.ст.). Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. Випуск 36. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника 2014. С. 38-47.

Спосіб Д.П. Правові підстави організації та здійснення слідчої діяльності служби безпеки ОУН

У статті визначаються правові засади організації та ведення слідчої діяльності Служби безпеки Організації Українських Націоналістів. Акцентується увага на змісті установчих документів (інструкцій та постанов), що регламентували процедуру затримання, допиту, аналізу та систематизації отриманої інформації. Встановлено, що організаційні форми ведення слідчих дій українськими націоналістами запозичені в радянських органів НКВС-НКДБ, однак були видозмінені у відповідності до вимог, які ставили перед собою керівники СБ ОУН. Як негативний фактор організації слідчих дій в процесі допиту затриманих агентів, визначаються фізичні тортури та застосування смертної кари, як найвищої міри покарання.

Ключові слова: Служба Безпеки ОУН, слідчі дії, допит, контррозвідувальний захист, тактичні прийоми допиту.

Спосіб Д.П. Правовые основания организации и осуществления следственной деятельности службы безопасности ОУН

В статье определяются правовые основы организации и ведения следственной деятельности Службы безопасности Организации Украинских Националистов. Акцентируется внимание на содержании учредительных документов (инструкций и постановлений), регламентирующих процедуру задержания, допроса, анализа и систематизации полученной информации. Установлено, что организационные формы ведения следственных действий украинскими националистами заимствованные в советских органов НКВД-НКГБ, однако были видоизменены в соответствии с требованиями, которые ставили перед собой руководители СБ ОУН. Как негативный фактор организации следственных действий в процессе допроса задержанных агентов, определяются физические пытки и применение смертной казни как высшей меры наказания.

Ключевые слова: Служба Безопасности ОУН, следственные действия, допрос, контрразведывательная защита, тактические приемы допроса.

Sposib D.P. Legal Basis Of The Organization And Investigation Of OUN's Security Activities

The article defines the legal basis for the organization and conduct of investigative activities of the Security Service of the Organization of Ukrainian Nationalists. Attention is drawn to the content of the constituent documents (instructions and resolutions) that governed the procedure for detention, questioning, analysis and systematization of the information received. It was established that according to the internal procedure for organizing the activities of the SB OUN, investigative activity was considered the second after intelligence, a component of counterintelligence protection. For example, in one of the instructions for the Volyn referendum of the OUN SB «Fighting Sexuality and Provocation» it was pointed out the need for purposeful counteraction to the NKVD-NKDB agent. Two dominant areas of work were clearly identified – the prevention and disruption of shares of Soviet special services; conducting their own ideological work in order to raise revolutionary sentiment among the population. The instructions «What a SB officer should know in the fight against an agent» outlined the procedural aspects of investigative actions during the interrogation of Soviet agents. A mandatory requirement was to find out the location of the military units, their command staff, the location and plans of recruiting military recruits and other strategic military facilities, including those under construction. It was found that the organizational forms of conducting investigative actions by Ukrainian nationalists were borrowed from the Soviet NKVD-NKDB bodies, but were modified in accordance with the requirements set by the leaders of the UN Security Council. The practice of investigative activity has led to the separation of two specific types of interrogation: with the «head» (the use of persuasion, logical techniques); with a «hand» (force interrogation with the use of physical coercion, torture). The ideological component was an important part of the interrogation process. The interrogation of the suspect was to be carried out exclusively by the investigator, who had previously been interested in the case, collected operational materials and more. It was a natural rule that allowed the results of the investigation to be achieved. Most of the instructions given were based on Soviet counterparts and were modified to effectively counter the detained NKVD-NKDB staff.

The decisive attitude towards physical and moral means of coercion was a significant lack of investigative actions of the OUN SB. Physical torture became natural, as evidenced by the transcripts of the suspects' interrogations, and most of these cases ended in death.

Keywords: OUN Security Service, investigative actions, interrogation, counterintelligence, tactical interrogation techniques.